

Pilaantumaton ylijäämämaa- ja kiviaines tilainfran rakentamisessa

**Case-kuvauksia pilaantumattoman ylijäämämaa- ja
kiviaineksen hyödyntämisestä tilainfran rakentamisessa**

Tämä tietopaketti on tuotettu Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahaston rahoittamassa
Kiertotalouden mahdollisuudet maaseudulla -
hankkeessa

Lukijalle:

Nämä case-kuvaukset ja prosessikaaviot auttavat hahmottamaan pilaantumattoman ylijäämämaa- ja kiviaineksen hyödyntämishankkeen etenemistä tilainfran rakentamisessa sekä eri osapuolten vastuita ja velvollisuuksia hankkeen aikana.

Tärkeää on muistaa, että kunnalliselta ympäristöviranomaiselta tulee olla aina kirjallinen hyödyntämislupa/arvio ennen hyödyntämisen aloittamista.

Prosessikaavioissa on kuvattu toimijoiden rooleja värikoodeilla:

hyödyntäjä

maa/kiviaineksen luovuttaja

hyödyntäjän sekä maa/kiviaineksen luovuttajan yhteistyö

kunnallinen ympäristöviranomaisen

Muista!

Pilaantumattomien ylijäämämaa- ja kiviaineksen hyödyntämisen lupakäytäntöihin liittyy paljon paikkakuntakohtaisia eroja ja alueellisia käytäntöjä. Lainsäädäntö päivittyy nopeasti, ja uusien tieto on aina lupaviranomaisilla.

Kun hyödyntämismahdollisuus on todettu, ja sen alustavat edellytykset selvitetty hyödyntäjän ja luovuttajan välillä, kannattaakin olla heti yhteydessä kunnalliseen ympäristöviranomaiseen, joka antaa tarkemmat ohjeet hyödyntämisen ja hankkeen etenemisen ehdoista.

Tässä dokumentissa esitetyt ilmoitus- lupa- ja hankinta-prosessien ja hyötykäyttökonseptien materiaaliulkaisut perustuvat hankkeen aikana suoritettujen kuntien / kaupunkien rakennuspuolen ja ympäristöpalvelujen avainhenkilöiden ja demokohteiden omistajien antamiin tietoihin ja heidän kanssaan käytyihin keskusteluihin. Hanketoimijat eivät vastaa julkaistussa materiaalissa olevista mahdollisista asia- ja sisältövirheistä. Hanketoimijat eivät ole vastuussa esitettyjen materiaalien perusteella aloittaman ja / tai toteuttaman hankkeen juridisesta, teknisestä tai taloudellisesta lopputuloksesta.

MALLI RAUMA: Maa- ja metsätilan kone-, huolto-, varastokentän tai tilatieinfran rakentaminen käytöstä poistetulla pilaantumattomalla kiviaineksella

Tarve:

Hyödyntäjällä on tarve kone-, huolto-, varikko-, varastopiha-alueen / tilatieinfran vahvistamiselle ja laajentamiselle. Piha-alueiden ja tilatieinfran käyttö palvelee maa- ja metsätalouden harjoittamista maa- ja metsätalouden kausivaihteluiden mukaisesti vaihdellen satunnaisen käytön ja kausittaisen lyhytaikaisen käytön välillä. Piha-alueen ja tilatieinfran materiaalin tulee olla kitkamaata tai jopa kantavaa.

Toteutus:

Kenttäalueen koko: 1500 m², keskimääräinen kerrospaksuus 1 m

Arvioitu massojen tarve: 1500 tn

Kustannukset:

- konetyö täyttö ja levitys omana työnä
- materiaali tuodaan kohteelle veloitusetta

Tarvittavat suunnitelmadokumentit:

- karttaote kohteesta
- poikkileikkauskuva

Tavoiteltava hyöty:

Kentän rakentaminen neitseellisiä materiaaleja edukkaammilla käytöstä poistetuilla kiviaineksilla luo taloudelliset edellytykset hankkeen toteuttamiselle.

Laskennalliset hyödyt

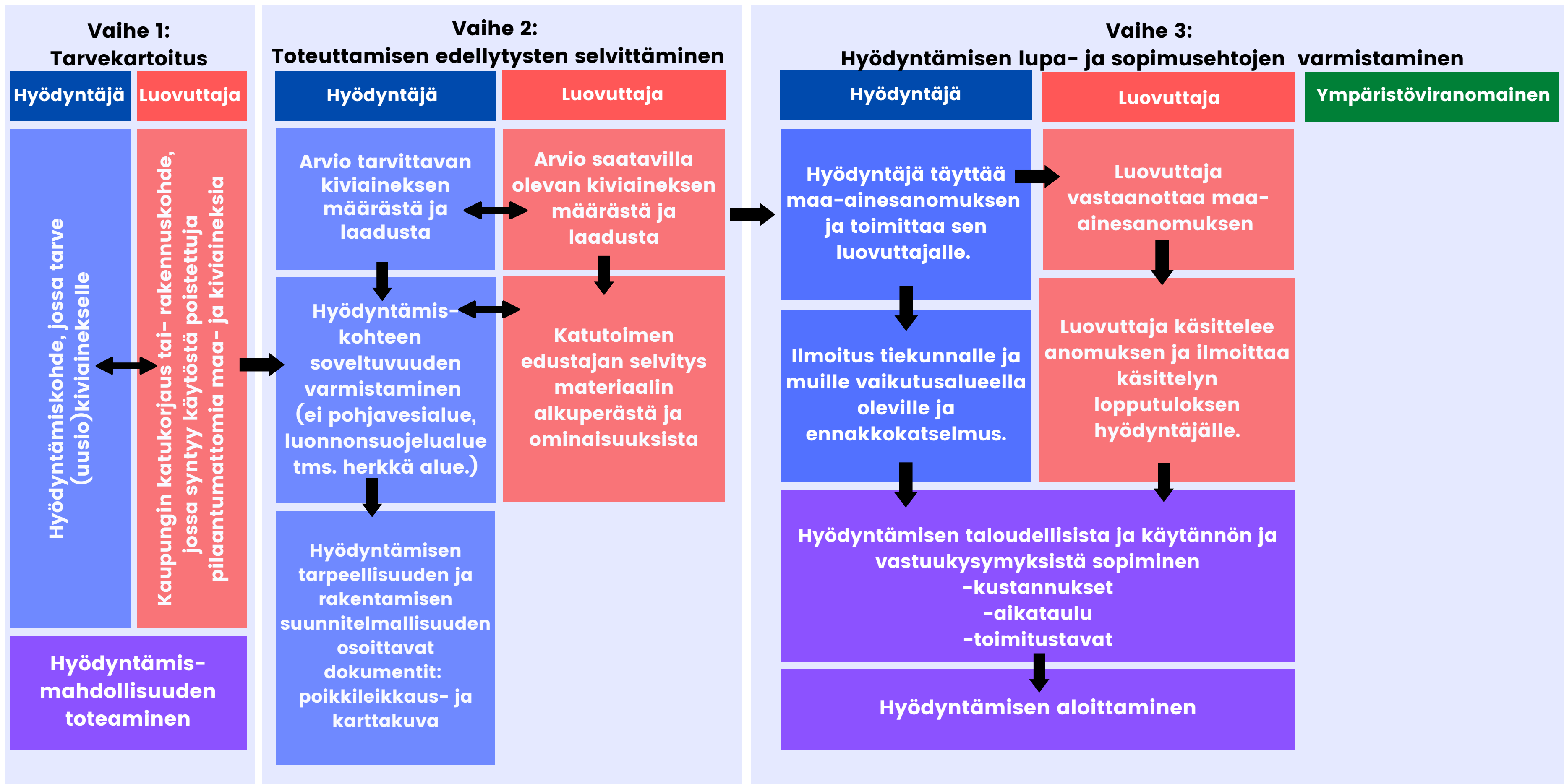
Neitseellisen kiviaineksen korvaaminen käytöstä poistetulla kiviaineksella, joka ajetaan kohteelle veloitusetta 10 km päähän
Säästö **9800 €**

Neitseellisen kalliomurskeen tarve vähenee

Pystytään hyödyntämään lähietäisyydellä muodostuvia käytöstä poistettuja materiaaleja

1: MALLI RAUMA Käytöstä poistetun pilaantumattoman kiviaineksen hyödyntäminen tilainfrarakenteissa

1: MALLI RAUMA Maa-ainesanomus

Maa-ainesanomus Rauman kaupungin työmaiden pilaantumattomien ylijäämämaa-ainesten hyötykäytöstä

Anon Rauman kaupungin katutoimen työmailta pilaantumattomia ylijäämämaa-aineksia (kivimurske, kalliomurske, sora, hiekka, moreeni ja muu kitkamaaksi luokiteltava ylijäämämaa-aines) hyötykäyttöön käytettäväksi omistamalleni kiinteistölle.

1 Anojan yhteystiedot:

Anojan nimi: _____
Osoite: _____
Sähköposti: _____
Puhelin: _____

2 Anomuksen ja pilaantumattoman ylijäämämaa-aineksen hyötykäytön tarkoitus:

Hyötykäyttökohteen kehittäminen palvelee anojan maa- ja metsätalouden harjoittamista maa- ja metsätalouden kausivaihteluiden mukaisesti vaihdellen satunnaisen käytön ja kausittaisen lyhytaikaisen aktiivisen käytön välillä.

2.1 Hyötykäyttökohde on:

- Maatilan kone-, huolto-, tai varikkopiha-alue
- Puuvarastopiha-alue satunnaiseen rankapuun lyhytaikaiseen säilyttämiseen ja haketus käsittelyyn tilan omiin tarpeisiin
- Maatilan tieinfra peltoviljelyn ja metsänhoidon tarpeisiin
- Muu maatilan piha-alue, tie tai muu.
Yksilöi mikä: _____

3 Hyödyntämiskohteen yksilöintitiedot

3.1 Hyödyntämiskohteen osoite: _____

3.2 Kulmakoordinaatit: Hyödyntämispaikan neljän kulmapisteen koordinaatit kokonaislukuna (ETRS-TM35FIN tasokoordinaatistossa)

Nro	Itä (E)	Pohjoinen (N)
1		
2		
3		
4		

3.3 Pilaantumaton ylijäämämaa-aines käytetään hyödyntämiskohteessa:

- uuden piha-alueen rakentaminen
- nykyisen piha-alueen kantavuuden parantaminen
- nykyisen piha-alueen laajentaminen

3.4 Hyödyntämisalueen koko (m²): _____

4 Tarve ja aikataulu

4.1 Arvioitu tarve hyödynnettävän maa-aineksen kerrospaksuudesta (cm) _____

4.2 Arvioitu tarve hyödynnettävän pilaantumattoman maa-aineksen määrästä:

kuutiot (m³) _____ lavakuormat (kpl) _____

4.3 Toive maa-aineksen toimittamisajankohdasta: aikaväli _____

5 Maa-aineksen luovuttajan sekä luovutettavan maa-aineksen tiedot

Luovuttajan (yrityksen/yhitymän/kunnan/kaupungin) nimi: _____

Osoite: _____
Y-tunnus: _____
Yhteyshenkilö: _____
Yhteyshenkilön sähköposti: _____
Yhteyshenkilön puhelin: _____

5.1 Luovutettava maa-aines:

- Kalliomurske katu- tai tietyömaalta
- Sora katu- tai tietyömaalta
- Hiekka katu- tai tietyömaalta
- Kitkamaa (saa sisältää hiekkaa, soraa, moreenia) katu- tai tietyömaalta

6 Rakentamis/infrakohteen, josta maa-aines toimitetaan, yksilöintiedot:

Kohteen osoite: _____

6.1 Kulmakoordinaatit: Kohteen, josta maa-aines luovutetaan, koordinaatit kokonaislukuna (ETRS-TM35FIN tasokoordinaatistossa)

Nro	Itä (E)	Pohjoinen (N)
1		
2		
3		
4		

6.2 Rakentamiskohteen maaperän tila rakentamisen alkaessa:

- luonnontilainen maaperä
- aiemmin rakennettu maaperä
- maaperän tila tuntematon

Lyhyt kuvaus ylijäämämaa-aineksen syntypaikasta sekä kohteen historiatiedoista (missä käytössä ollut) _____

7 Luovuttajan vastuut ja velvollisuudet:

Maa-aineksen luovuttaja luovuttaa rakentamiskohteelta muodostuvia pilaantumattomia ylijäämämaa-aineksia hyödyntämiskohteelle käytettäväksi.

Luovutettava maa-aines on peräisin rakennuskohteelta, jonka historia tunnetaan, ja jonka historiatietojen perusteella voidaan perustellusti olettaa olevan pilaantumaton.

Luovuttaja vastaa siitä, että maa-aines on teknisesti ja ympäristöominaisuuksiltaan anomuksen kohdassa 2.1. mainittuun hyödyntämiskohteeseen soveltuvaa ylijäämämaa-ainesta.

Luovutettavan maa-aineksen tulee pääasiallisesti olla kitkamaata. Kuormausvaiheessa sallitaan mukaan pienet määrät koheesiopitoista maa-ainesta. Kuormissa ei saa olla mukana sulfidisavea.

Maa-aines ei saa sisältää rakenteista poistettuja kiviaineksia tai jätteeksi luokiteltavaa materiaalia, kuten esimerkiksi yhdyskunta- tai siihen verrattavaa jätettä, ongelmajätettä, pilaantunutta maata, hiekanerotuskaivojen tyhjennysmassa, metallia, muovia, betonia, kantoja, kaapeleita tai tiiliä.

8 Hyödyntäjän vastuut ja velvollisuudet

Hyödyntäjä vastaa siitä, että hän käyttää vastaanottamansa pilaantumattoman ylijäämämaa-aineksen vain tämän asiakirjan alussa esitettyyn hyötykäyttökohteeseen.

Hyödyntäjä vastaa siitä, että kohteen toteuttamiselle on tehty lupatarveharkinta ympäristöviranomaisen toimesta ja kohteen luvitus on toteutettu lupatarveharkinnan mukaisesti.

Hyödyntäjällä on oikeus milloin tahansa olla hyväksymättä tarjottua ylijäämämaa-ainesta tai kuormaa hyödyntämiskohteelle.

9 Anomuksen päiväys ja allekirjoitus:

Raumalla _____ 202__

Hyödyntäjä _____

LIITTEET: Rakentamiskohteen sijainti kartalla
Hyödyntämiskohteen sijainti kartalla

Erilaisia käyttötarkoituksia ylijäämämaa- ja kiviainekselle

Kunnallisilta rakennuskohteilta ylimääräiseksi jääviä maa- ja kiviaineksia voidaan hyödyntää monipuolisesti tilainfran rakentamisessa, jossa tyypillisesti rakentamisessa halutaan löytää kustannustehokkaita vaihtoehtoja, ja rakenteiden kantavuusvaatimukset ovat vilkasliikenteisiä teitä vähäisempiä.

Tällaisia rakenteesta poistettuja maa- ja kiviaineksia, kuten moreeni- ja hiekkamaita, sora- ja kalliomurskeita sekä joissain tapauksissa jopa savi- ja silttimaita voidaan hyödyntää tilainfran parantamisessa, kuten erilaisten kone- ja huolto- tai varikko varikko-piha-alueiden rakenteissa.

4

Lisäksi ylijäämämaa- ja kiviaineksia on mahdollista hyödyntää maatilan olemassa olevan tiestön kantavuuksien parantamisessa tai uusien tilateiden rakentamisessa. Kaikissa rakennuskohteissa tulee huomioida kohteen käyttötarkoitus ja sen asettamat vaatimukset maa- ja kiviaineksen kantavuus- tai kitkaominaisuuksille.

VINKKI! Ota valokuvia kaikissa vaiheissa:

- lähtötilanteesta
- materiaaleista
- rakentamisesta
- valmiista pinnasta

Muista

On järkevää aina olla yhteydessä kunnalliseen ympäristöviranomaiseen, jos aiot hyödyntää maa-aineksia, jotka eivät ole peräisin itse omistamaltasi kiinteistöltä.

Huolehdi, että tiedät, millaista materiaalia kohteelle tulee. Erityisen tarkkana kannattaa olla silloin, kun maa-aines ei tule aivan neitseellisestä ympäristöstä, kuten pellolta tai metsästä.

Varmista, että kerrospaksuudet vastaavat aitoa tarvetta. Hyödyntämistarpeen tulee tulla selkeästi esiin.

Jos tulee epäily, että kyseessä on läjitys tai tarpeeton ylijäämämaiden dumpkaus, kyseessä on pahimmillaan ympäristörikos.

"Ylijäämämaa-aineksilla on mahdollisuus saada merkittäviä säästöjä rakennuskustannuksissa, mutta rakenteesta poistettujen maa- ja kiviainesten pilaantumattomuuden varmistamiseen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota."

Tässä dokumentissa esitetyt ilmoitus- lupa- ja hankinta-prosessien ja hyötykäyttökonseptien materiaalityökalut perustuvat hankkeen aikana suoritettujen kuntien / kaupunkien rakennuspuolen ja ympäristöpalvelujen avainhenkilöiden ja demokohteiden omistajien antamiin tietoihin ja heidän kanssaan käytyihin keskusteluihin. Hanketoimijat eivät vastaa julkaistussa materiaalissa olevista mahdollisista asia- ja sisältövirheistä. Hanketoimijat eivät ole vastuussa esitettyjen materiaalien perusteella aloittaman ja / tai toteuttaman hankkeen juridisesta, teknisestä tai taloudellisesta lopputuloksesta.

5

Pilaantumaton ylijäämämaa- ja kiviaines tilainfran rakentamisessa

Tietopaketti
tilan ulkopuolelta hankittavien ylijäämämaa- ja kiviainesten hyödyntämiseen

Tämä tietopaketti on tuotettu Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittamassa Kiertotalouden mahdollisuudet maaseudulla - hankkeessa

Pilaantumattomat ylijäämäkiviainekset

Toisinaan kaupunkien ja kuntien omilta infrakohteilta, kuten omana työnä toteutettavilta kadunparannus-, väylärakennus- tai pohjarakennuskohteilta muodostuu kiviaineita, jotka ovat olleet aiemmin kohteella rakenteessa, mutta jotka uuden rakennushankkeen myötä jäävät ylimääräiseksi.

Yleensä rakenteesta poistettujen ylimääräiseksi jäävien kivi- ja maa-ainesten voidaan olettaa olevan rakentamiskelpoisia ja pilaantumattomia, mikäli kohteen käyttöhistoria on ollut tyypillistä, eikä kohteen historiatietojen perusteella ole syytä olettaa maaperän pilaantuneen.

Ennen tällaisten materiaalien hankintaan ryhtymistä on hyvä perehtyä muutamiin ylijäämäkivi- ja maa-ainesten hyödyntämisen keskeisiin periaatteisiin.

Jätettä vai ei?

Lain mukaan pilaantumaton ylijäämämaa-aines, joka hyödynnetään suunnitelmallisesti ja varmasti, ilman merkittäviä muuntamistoimia, ei ole jätettä. Siksi ylijäämämaiden käytöstä ei ole mainintaa ympäristönsuojelumääräyksissä, eikä hyödyntämiseen yleensä liity ympäristönsuojelulain mukaisia lupa- tai hyväksymismenettelyitä. Myöskään käyttömääriä ei ole rajoitettu.

Erilaiset käytännöt

Hyödyntämisestä vaaditaan tehtäväksi ilmoitus kunnalliselle ympäristöviranomaiselle. Kunnissa ja kaupungeissa ei ole vakiintuneita käytäntöjä sille, millaisia ilmoitus-menettelyitä pilaantumattoman ylijäämämaa- ja kiviaineksen kertaluonteinen käyttö tilainfra-kohteissa vaatii.

Näin pääset alkuun

1. Pidä ääntä tarpeistasi

Kerro kunnan ja kaupungin kohteista vastaavalle, minkälaisia maa- ja kiviaineita etsit. Kunnallisilla rakentajilla ei ole erikseen aikaa selvittää tarpeita ja kohteita, mutta he voivat huomioida hyötykäytön, jos tietävät tarpeen olevan olemassa.

2. Kartoita itse mahdollisuudet

Käy läpi lähikuntien ja kaupunkien talousarviot ja investointilistat. Selvitä, onko kuljetusetäisyyden päässä alkamassa potentiaalisia infrakohteita. Käy jo tässä vaiheessa läpi alustavat toteutusaikataulut.

3. Valmistele suunnitelmat ja aikataulu

Jotta hyödyntäminen voidaan toteuttaa, saatat tarvita muita suunnitelmadokumentteja hankkeestasi. Näitä voivat olla periaatepoikkileikkauskuvat, asemakuvat, tai vähintään karttaote. Varmista tässä vaiheessa vielä kohteen aikataulu kohdevastaavalta.

4. Varmista hyödyntämiskelpoisuus

Pyydä kunnallisen katutoimen edustajaa toimittamaan historiatiedot infrakohteelta, josta ylijäämämaa-aineita ollaan tuomassa ja varmista, että historiatietojen pohjalta maa- ja kiviaineksen voidaan olettaa olevan pilaantumattomia. Tarvittaessa voit toteuttaa lisätutkimuksia, jos epäilyksiä nousee.

5. Valmistele kirjallinen maa-ainesanomus

Kirjallinen maa-ainesanomus sisältää kaikki olennaiset tiedot hyödyntämiskohteesta, hyödynnettävistä massoista, osapuolista ja hyödyntämisen pelisäännöistä.

6. Ota yhteys kunnalliseen ympäristöviranomaiseen

Kerro kohteesta ja siitä, mistä kaupungin tai kunnan kohteelta massat joita kohteella aiotaan käyttää, tulevat. Varmistu, että saat vähintään suullisen kuittauksen ympäristöviranomaiselta prosessin jatkamisesta.

7. Tee ilmoitus viranomaiselle tai hae ympäristölupa

Tee ympäristöviranomaisen ohjeiden mukaan kirjallinen ilmoitus hyödyntämisestä tai hae ympäristölupa kohteelle. Odota, että saat ympäristöviranomaiselta vahvistuksen lupaehtojen mukaisen rakentamisen aloittamiselle.

8. Ilmoita tiekunnalle ja muille vaikutusalueella oleville hankkeesta

Järjestä tiealueelle alkukatselmus, jotta epäselviä tilanteita ei pääse syntymään.

9. Vastaanota itse ensimmäinen kuorma ja tarkista laatu aistinvaraisesti

Muista, että sinulla on oikeus milloin tahansa kieltäytyä vastaanottamasta kuormaa, jos materiaali ei ole mielestäsi kelvollista.

1

3

2

Ohjeistus jatkuu seuraavalla sivulla